

Vianoce

Vianoce boli a sú poznačené mnohými poverami a zvykmi. Týkali sa správania Púdí i štedrovečerej večere. Niektoré sa zachovali, iné vymizli.

Na Štedrý deň muselo byť napečené do východu slnka. Naši predkovia potom celý deň držali pôst – jedli iba buchty alebo ovocie. Aj dnes sa traduje, že kto vydrží nejesť do západu slnka, uvidí zlaté prasiatko.

Vianočný stromček

Doobeda ľudia zdobili vianočný stromček. Ten je nemeckého pôvodu a najprv sa ujal v mestách, až potom na vidieku. Prvý raz ho spomína brémska kronika v roku 1570. Slováci stromček dlho odmietali ako neslovanský zvyk. Súčasťou Vianoc sa stal až v druhej polovici 19. storočia. Na svätého Mikuláša v roku 1896

Zvyky pred večerou

Štedrovečernú večeru predchádzali mnohé zvyky. Hviezda z jadierok v rozkrojenom jablku dodnes znamená zdravie. Práve tak rybie šupiny vraj zabezpečia bohatstvo a chren dodá odvahu. Cesnak sa jedol pre zdravie a aby zahnal zlé sily. Stôl opásali reťazou, aby rodina bola súdržná. Ak plameň sviečky na stole horí rovno, rodina bude zdravá. Ak zhasne, niekto umrie. Veľa sa dá vraj vyčítať aj z nočnej oblohy. Tmavé nebo znamená plnú stodolu a veľa ovocia. Veľký svetlý mesiac neúrodu, veľa hviezd však veľa kureniec a hrozna. Ak hory zahalí hmľa, zomrie veľa starých ľudí. Ak je hmľa v dolinách, budú mrieť mladí.

Štedrovečerná večera

Bola skromná a jednoduchá. Na začiatku sa jedla oblátka s medom pre sladký a dobrý život. Polievka bola paradajková, vínová alebo rybacia. Až neskôr sa začala variť kapustnica, hríbová či šošovicová polievka. Dnes je samozrejmosťou súčasťou večere vyprážená ryba (niekde dokonca rezne) so zemiakovým šalátom. Keďysi sa nejedlo nič vyprážené a ryby mali iba bohatší ľudia. Chudobnejší mali perky s lekvárom (taštičky z rezancového cesta) alebo pupáky (kúsky kysnutého cesta) s mliekom a makom. Obdarúvali sa najmä deti: dievčatá handrovými bábikami, chlapci drevenými vyrezávanými koníkmi či vozíkmi. Maškrtou boli sušené plánky a slivky.

A photograph of a dog, possibly a Golden Retriever, wearing a red Santa hat with a white pom-pom. The dog is sitting in a light-colored wicker basket. A large, shiny red bow is tied around the front of the basket. The background is dark with many colorful, out-of-focus circular lights in shades of red, orange, yellow, and green. The text "Ďakujeme za pozornost šťastné a veselé ☺" is written in yellow cursive across the middle of the image.

Ďakujeme za pozornost šťastné a veselé ☺

Kamila Jacáková a Simona Kačmáriková